

Záver z rokovania k aktuálnej verzii návrhu Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR, ktoré sa na základe uznesenia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť č. 115 zo dňa 26. júna 2014 konalo dňa 12. septembra 2014.

V úvode rokovania zástupca Fóra života opätovne požiadal o vyhotovenie zvukového záznamu z rokovania za účelom presného vyhotovenia zápisu a jeho overenia tzn. s obmedzeným súhlasom na použitie a s obmedzeným využitím.

Zástupkyňa predkladateľa materiálu požiadala účastníkov rokovania o súhlas s vyhotovením zvukového záznamu, s čím viacerí účastníci rokovania nesúhlasili.

Dagmar Horná v odkaze na platnú legislatívu v oblasti ochrany osobných údajov zdôraznila, že považuje za dostatočné spracovanie záveru, na ktorom sa všetci zúčastnení zhodnú. Skonštatovala, že od začiatku rokovaní od 6. augusta 2014 boli takto nastavené pravidlá. Keďže ide o odborné rokovania, považuje nahrávanie za bezdôvodné.

Rokovanie sa vzťahovalo k pripomienkam, ktoré predložili nasledovné subjekty:
 Fórum kresťanských inštitúcií (ďalej len „FKI“) pod číslom 2 v nasledovnom znení:
„Priorita V. : Rodovú rovnosť ako horizontálnu prioritu žiadame v celom rozsahu zo Stratégie vypustiť a v úlohe V.1 odstrániť poslednú vetu“ zároveň žiadame vypustiť poslednú vetu „Nevyhnutné je podporovať prehlbovanie uplatňovania hľadísk rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí na všetkých úrovniach osobného, rodinného, pracovného a spoločenského života.“
 Rodové hľadisko sa takto uprednostňuje pred omnoho závažnejšími porušeniami ľudských práv“.

Fórum života (ďalej len FŽ) pod číslom 6 v znení: *„pojmem rod a rodový nie je konsenzuálnym pojmom v SR ani v Európe. Preto odmietame pojem rodová rovnosť, rodové hľadisko a pod. Jediným objektívne platným pojmom aj podľa záväznej medzinárodnej dokumentácie je rovnosť mužov a žien (nechápe ju ako rovnakosť). Zamieňanie rovnosti mužov a žien za rodovú rovnosť vnáša neistotu, či ide o rovnosť dvoch rodov (mužského a ženského) alebo viacerých, čím by sa popierala vedecká pravda o existencii dvoch pohlaví. Používanie slova rod automaticky predpokladá odlíšenie od biologického pohlavia a spochybňovanie celistvosti ľudskej bytosti. Taký pohľad vedie k uznaniu nesúladu rodu s pohlavím za prirodzený stav. Táto teória nie je v spoločnosti všeobecne akceptovaná. Jej implementáciu do politiky považujeme za ideologický zásah. Pojem rodová rovnosť nie je jasne definovaný, preto nesúhlasíme s jeho uvedením či citovaním z nezáväzných odporúčaní. Odporúčame používať jasný pojem rovnosť mužov a žien.“*

Iniciatíva pre uvedomenie si rizík očkovania pod číslom č. 4 v nasledovnom znení:
„V bode Priorita V., Rámec úlohy č. V.1. žiadame v prvej aj v druhej vete vypustiť slová „rodovej rovnosti“ a pripomienke vedenej pod číslom 2 v nasledovnom znení: „V bode Priorita III. Rámec úlohy č. III.1 žiadame vypustiť vety: Pozornosť musí byť venovaná aj nastoleniu kultúry rodovo korektného jazyka, respektíve jazyka ľudských práv. Jazyk a reč sú so skutočnosťou vo vzájomnej interakcii. Významnými aktérmi distribúcie jazyka ľudských práv, ich obsahov a významov majú byť verejnoprávne i súkromné médiá, novinárky a novinári. Je však potrebné, aby obsahovali špecializované vzdelávacie programy v tejto oblasti“.

Konferencia biskupov Slovenska (ďalej len „KBS“) pod číslom 2 v nasledovnom znení:
„Rodovú rovnosť ako horizontálnu prioritu žiadame v celom rozsahu zo Stratégie vypustiť a v úlohe V.1 odstrániť poslednú vetu: „Nevyhnutné je podporovať prehlbovanie uplatňovania

hľadísk rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí na všetkých úrovniach osobného, rodinného, pracovného a spoločenského života.“

Inštitút pre ľudské práva a rodinnú politiku (ďalej len „HFI“) pod číslom 15 v nasledovnom znení: „v časti 5. Rámce priorit a úloh v oblasti podpory a ochrany ľudských práv v Slovenskej republike, Priorita V., úloha č. V.1, rámec úlohy č. V.1, na oboch vypustiť slovné spojenie „rodovej rovnosti“ a vedenej pod číslom 13 v nasledovnom znení: „V časti 5. Rámce priorit a úloh v oblasti podpory a ochrany ľudských práv v Slovenskej republike, Priorita III., úloha č. III.1, rámec úlohy č. III.1, je potrebné vypustiť nasledovnú časť textu: „rodovo korektného jazyka, respektíve“.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „MK SR“) v nasledovnom znení: „V piatej časti vlastného materiálu, priorita III. Výchova, vzdelávanie, odborná príprava a výskum v oblasti ľudských práv v Slovenskej republike, v časti textu „Pozornosť musí byť venovaná aj nastoleniu kultúry rodovo korektného jazyka, respektíve jazyka ľudských práv. Jazyk a reč sú so skutočnosťou vo vzájomnej interakcii. Významnými aktérmi distribúcie jazyka ľudských práv, ich obsahov a významov majú byť verejnoprávne i súkromné médiá, novinárky a novinári. Je však potrebné, aby absolvovali špecializované vzdelávacie programy v tejto oblasti.“, odporúčame v prvej vete nahradiť slová „nastolenie kultúry rodovo korektného jazyka“ slovami „terminológie súvisiacej s problematikou rodovej rovnosti“, slová „jazyka ľudských práv“ slovami „ľudskoprávnej terminológie“ a vypustiť tretiu a štvrtú vetu. Podľa tejto pripomienky odporúčame upraviť aj príslušné prílohy“.

Spoločnosť Ladislava Hanusa (ďalej len „SLH“) pod číslom 63 v nasledovnom znení: „Strana 23, odsek 1 – odporúčame vysvetliť, čo znamenajú pojmy „rodovo korektný jazyk“ a „jazyk ľudských práv“ kvôli lepšej zrozumiteľnosti dokumentu“.

Zástupcovia FŽ prezentovali problém v pojme rodovej rovnosti, ktorá je podľa nich otvorená rôznorodému chápaniu. Fórum navrhlo úplnú zámenu tohto pojmu za rovnosť mužov a žien v zmysle rovnosti šancí pri zohľadnení ich špecifik. Rozpor bol čiastočne odstránený tým, že v texte Stratégia sa pojem rodová rovnosť vysvetlil ako rovnosť mužov a žien. V otázke rodovo korektného jazyka sa FŽ pripojilo k pripomienke MK SR v tom, aby sa používal kodifikovaný jazyk a vypustil pojem „rodovo korektný jazyk“ a „jazyk ľudských práv“.

Zástupkyňa KBS uviedla, že KBS je za rovnosť mužov a žien v zmysle rovnakej dôstojnosti, rovnosti práv, rovnosti príležitostí pre mužov a ženy. Avšak nakoľko sa v priebehu histórie zmenilo vnímanie významu termínu „rod“ (inak sa vnímal v r. 1948 pri tvorbe Všeobecnej deklarácie ľudských práv, inak pred 20 rokmi a inak dnes), navrhla zástupkyňa KBS v celom dokumente vymeniť termín „rodová rovnosť“ za termín „rovnosť mužov a žien“. Ako jeden z dôvodov obavy používania termínu „rod“ uviedla skutočnosť, že v niektorých krajinách už sú uzákonené aj iné ako mužský a ženský rod, ako aj to, že v ľudskoprávnej odbornej či laickej diskusii sa pracuje s inými rodovými identitami, čo považuje za prekročenie prirodzených hraníc. Návrh na zmenu zo strany predkladateľa – na začiatku dokumentu zadefinovať „rodovú rovnosť“ ako „rovnosť mužov a žien“ – považuje KBS za čiastočne akceptovanú pripomienku.

Zástupca HFI prezentoval výhrady voči pojmu rod, ktorý je nejasný a používa sa odlišne v Ústave SR, v prílohe č. 8 o právach LGBTI osôb, v prílohe č. 4 o rodovej rovnosti a inak v slovenskom jazyku. Vyjadril nesúhlas s prílohou k rodovej rovnosti, okrem iného aj preto, že problematiku diskriminácie a násillia na ženách vníma zužujúco výhradne v kontexte rodovo podmieneného násillia a diskriminácie. Problematické sú tiež časti o odstraňovaní rodových

stereotypov a o zavádzaní tzv. rodového scitlivovania, ktorého formy môžu podľa lekárov a psychológov narušiť zdravý vývoj detí.

Zástupca FKI považuje za pokrok, že zástupkyňa MPSVaR SR bola ochotná do Stratégie zahrnúť definíciu rodovej rovnosti ako rovnosti mužov a žien. FKI vždy zdôrazňovalo, že podporuje rovnosť dôstojnosti, práv a príležitostí pre mužov a ženy, a má problém s nejednoznačným používaním pojmu rodová rovnosť. Vzhľadom na priebeh diskusie na dnešnom expertnom rokovaní, ako i vzhľadom na širšie súvislosti, zostáva istá miera pochybnosti a teda ostražitosť. (Např. jednoznačný postoj vyjadrený medzi iným členom Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“) pánom Oravcom – rodovo citlivý jazyk je treba vnímať z pohľadu gender teórie. Rodovú teóriu a rod, ako ho definuje např. Istanburský dohovor, pokladáme za jednu z akademických teórií. Mnohými expertmi vo svete i na Slovensku je spochybňovaná (např. v stanovisku slovenských odborníkov z 1.6.2014). Aplikačnú prax rodovej teórie chápanú v tomto zmysle nebolo možné overiť v praxi. Zástupcovia a zástupkyne rady sa např. plne hlásia k Jogjakartským princípom, ktoré sú pre FKI neprijateľné.)

* Z OPRAVIL

Zástupkyňa MPSVaR SR konštatovala, že termín rodová rovnosť je ustálený v ľudskoprávnej oblasti na medzinárodnej úrovni, ale aj na vnútroštátnej úrovni. Spomenula antidiskriminačný zákon č. 365/2004 Z.č., zákon o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy č. 575/2001 Z.z., zákon o sociálnych službách v súvislosti s rodovo podmieneným násilím a ďalšie dokumenty v tejto oblasti ako např: Národnú stratégiu rodovej rovnosti, Akčný plán rodovej rovnosti, Každoročne sa vypracováva súhrnná správa o rodovej rovnosti. Terminológia je presne zadefinovaná na úrovni RE, OBSE, EÚ. Rodová rovnosť má v zmysle definície používanej v SR význam spravodlivého zaobchádzania so ženami a mužmi. Vysvetlila, že rod (gender) sa chápe ako sociálna kategória, ktorá nám umožňuje interpretovať sociálne rozdiely mužov a žien na rozdiel od pojmu pohlavie, ktoré predstavuje biologickú kategóriu, ktorá označuje univerzálne, vrodené rozdiely medzi mužmi a ženami. Zdôraznila, že zavedenie horizontálnej priority je oprávnenou požiadavkou aj v kontexte ostaných zraniteľných skupín např. zdravotne postihnutí, kde tiež existujú rodové rozdiely.

* OPRAVIL

K otázke rodovo korektného jazyka ďalej uviedla, že nejde o zmenu ani o zmenu gramatiky, ide o využívanie aktuálne existujúcich zásad a možností používania slovenského jazyka. Takže nejde ani o vylúčenie generického maskulína zo slovenského jazyka, ale o čo najinkluzívnejšie používanie jazyka, ktoré vychádza zo skutočnosti, že jazyk sa podieľa na formovaní skutočnosti. Využívanie pomenovaní osôb v ženskom a mužskom rode má oporu aj v akademickej Morfológii slovenského jazyka, ktorá je základnou kodifikačnou príručkou: „slovenčina je jazyk, v ktorom gramatický rod v prípade životných podstatných mien odráža prirodzený rod“ (Morfológia slovenského jazyka, s. 128). Samotná uznávaná akademická Morfológia slovenského jazyka, ktorá je kodifikačnou príručkou spisovnej slovenčiny, naznačuje, že ide o spornú záležitosť: „Názvy ženských osôb sú spravidla feminína. Toto pravidlo sa do istej miery kríži s tendenciou, aby sa mužské osobné názvy využívali vedľa svojho vlastného, užšieho významu i ako súhrnné názvy osôb bez rozlíšenia pohlavia (učitelia = učiteľia a učiteľky)“ (Morfológia slovenského jazyka, s. 130). Zatiaľ čo odrazová kategória rodu sa považuje za pravidlo, fenomén generického maskulína za tendenciu. Najdôležitejšie odporúčanie vzťahujúce sa k používaniu rodovo vyváženého jazyka bolo prijaté 21. februára 1990. Odporúčanie Rady ministrov č. R (90) 4 na odstránenie sexizmu z jazyka, kde sa vyslovene hovorí:

Výbor ministrov odporúča, aby vlády členských štátov podporovali používanie jazyka zohľadňujúceho princíp rovnosti medzi ženami a mužmi a prijali opatrenia, ktoré považujú za vhodné na dosiahnutie nasledovných cieľov:

1. v najväčšej možnej miere podporovať používanie jazyka, ktorý by zohľadňoval prítomnosť, postavenie a úlohy žien v spoločnosti, rovnako ako to robí súčasná jazyková prax u mužov;
2. uviesť terminológiu používanú v právnych textoch, verejnej správe a vzdelávaní do súladu s princípom rodovej rovnosti;
3. podporovať používanie rodovo vyváženého jazyka v médiách.

V kontexte priebehu diskusie bola k téme rodová rovnosť do úvodnej časti materiálu na str. 3 doplnená veta v nasledovnom znení: „*Jednou z diskutovaných tém bola aj rodová rovnosť. Pre účely tohto dokumentu a aplikačnej praxe sa pod pojmom rodová rovnosť rozumie rovnosť mužov a žien*“.

S uvedeným doplnením sa zástupcovia organizácií FŽ, FKI, KBS, HFI a SLH čiastočne stotožnili. Vzhľadom na uvedené bol pri ich pripomienkach týkajúcich sa témy rodová rovnosť rozpor čiastočne odstránený.

Rozpor k pripomienke HFI č. 15 bol čiastočne odstránený.

Na základe diskusie a po vyjasnení si prístupov k používaniu rodovo korektného jazyka MK SR súhlasilo s nahradením textu v prioritě III.1 v znení „*Pozornosť musí byť venovaná aj rozvíjaniu kultúry rodovo korektného jazyka, respektíve jazyka ľudských práv. Jazyk a reč sú so skutočnosťou vo vzájomnej interakcii. Významnými aktérmi distribúcie jazyka ľudských práv, ich obsahov a významov majú byť verejnoprávne i súkromné médiá, novinárky a novinári. Je však potrebné, aby absolvovali špecializované vzdelávacie programy v tejto oblasti*“ novým textom a to nasledovne: „*Podporovať používanie jazyka, ktorý by reflektoval základné práva a slobody, ľudskoprávne princípy a zohľadňoval prítomnosť, postavenie a úlohy žien v spoločnosti obdobne, ako to robí súčasná jazyková prax u mužov, a to v súlade s dôsledným rešpektovaním kodifikovanej podoby slovenského spisovného jazyka.*“

Rozpor k pripomienka HFI č. 13 a 22 nebol odstránený.

Súčasťou záznamu je aj prezenčná listina účastníkov rokovania z 12. septembra 2014.

V Bratislave dňa 12. septembra 2014

Za MPSVaR SR

Oľga Pietruchová

Podpis:

.....

Za MK SR

Daniela Kuhnová

Podpis:

.....

Za FKI

Pavol Kossey

Podpis:

.....

Za FŽ

Mária Raučinová

Podpis:

.....

Za SLH

Michal Makovník

Podpis:

.....

Za HFI

Patrik Daniška

Podpis:

.....

Za KBS

Renáta Ocilková

Podpis:

.....

Za členov a členky Rady vlády SR pre ľudské práva,
národnostné menšiny a rodovú rovnosť:

Martin Macko

Dagmar Horná

KálmánPetőcz

Podpis:

.....

.....

.....

.....

Za MZVaEZ SR

Barbara Illková

Podpis:

.....

Dodatok k záveru č. 43 z 12. septembra 2014

Ministerstvo kultúry SR (ďalej len „MK SR“) dňa 16. septembra 2014 uplatnilo výhradu k textu záveru č. 43 z 12. septembra 2014 k dohodnutej dikcii časti rámca úlohy III. 1. k návrhu Celoštátnej stratégie pre ochranu a podporu ľudských práv v SR.

MK SR požadovalo nahradiť text: *„Podporovať používanie jazyka, ktorý by reflektoval základné práva a slobody, ľudskoprávne princípy a zohľadňoval prítomnosť, postavenie a úlohy žien v spoločnosti obdobne, ako to robí súčasná jazyková prax u mužov, a to v súlade s dôsledným rešpektovaním kodifikovanej podoby slovenského spisovného jazyka“* dikciou *„Podporovať používanie jazyka týkajúce sa problematiky ľudských práv a rodovej rovnosti, a to v súlade s dôsledným rešpektovaním kodifikovanej podoby slovenského spisovného jazyka a zohľadňovaním konkrétnych komunikačných situácií.“*

Zástupkyňou predkladateľa bolo dňa 26. septembra 2014 zvolané rokovanie k posúdeniu tohto návrhu MK SR. Vzhľadom na to, že k návrhu MK SR nebol na tomto rokovaní dosiahnutý konsenzus, zástupkyne MK SR akceptovali požiadavku zástupkyne predkladateľa a svoj návrh zo 16. septembra 2014 výslovne vzali späť.

Zostáva preto platný záver č. 43 v celom svojom rozsahu a znení podpísanom všetkými účastníkmi rokovania z 12. septembra 2014.

Súčasťou tohto záznamu je aj prezenčná listina účastníkov rokovania z 26. septembra 2014.

V Bratislave dňa 26. septembra 2014

Za MZVaEZ SR

Barbara Illková

Podpis:

.....

Za MK SR

Elena Kačalová

Daniela Kuhnová

Oľga Škorecová

Podpis:

.....

.....

.....

Za MPSVaR SR

Oľga Pietruchová

Podpis:

.....

Jana Cviková

.....

Za Fórum kresťanských inštitúcií

Podpis:

Pavol Kossey

.....

Za Fórum života

Podpis:

Mária Raučinová

.....

Martin Gazdík

.....

Za Konferenciu biskupov Slovenska

Podpis:

Renáta Ocilková

.....

Za členov a členky Rady vlády SR pre ľudské práva,
národnostné menšiny a rodovú rovnosť:

Podpis:

Dagmar Horná

.....

Záver z rokovania k aktuálnej verzii návrhu Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR, ktoré sa na základe uznesenia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť č. 115 zo dňa 26. júna 2014 konalo dňa 12. septembra 2014.

Rokovanie sa vzťahovalo k zásadným pripomienkam, ktoré predložili nasledovné subjekty: Inštitút pre ľudské práva a rodinnú politiku (ďalej len „HFI“):

- pripomienka vedená pod číslom 8 v nasledovnom znení: *Na konci časti 2.2 Inštitucionálne rámce (str. 10 vlastného materiálu) doplniť nasledovný text: „V oblasti výchovy a vzdelávania v agende ľudských práv je vždy potrebné zohľadňovať práva rodičov na výchovu detí v súlade so svojím presvedčením a vytvárať reálny priestor pre efektívny výkon tohto práva vo všetkých fázach procesu výchovy.“*
- pripomienka vedená pod číslom 14 v nasledovnom znení: *V časti 5. Rámce priorít a úloh v oblasti podpory a ochrany ľudských práv v Slovenskej republike, Priorita III., úloha č. III.1, rámec úlohy č. III.1, doplniť nasledovný text: „Pri kreovaní Celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu, ako aj pri príprave relevantného celoštátneho plánu predmetného vzdelávania, bude potrebné zohľadňovať práva rodičov na výchovu detí v súlade so svojím presvedčením a vytvárať reálny priestor pre efektívny výkon tohto práva vo všetkých fázach procesu výchovy. Bude tiež potrebné do procesov prípravy celoštátneho plánu prizvať zástupcov predstavujúcich rôzne názorové prúdy a koncepty, aby sa predišlo prípadnej ideologickej manipulácii.“*
- pripomienka vedená pod číslom 6 v nasledovnom znení: *„Požadujeme do dokumentu zaradiť samostatnú prílohu s názvom „Rodičovské práva.“*
- pripomienka vedená pod číslom 17 v nasledovnom znení: *„V časti 5. Rámce priorít a úloh v oblasti podpory a ochrany ľudských práv v Slovenskej republike, Priorita V., úloha č. V.2, rámec úlohy č. V.2, nahradiť slovné spojenie „režim nulovej tolerancie voči akýmkoľvek prejavom násilia“ za slovné spojenie „režim nulovej tolerancie voči akýmkoľvek neprimeraným prejavom násilia.“*
- pripomienka vedená pod číslom 23 v nasledovnom znení: *„Požadujeme vypustiť z dokumentu Prílohu 6 – Vzdelávanie a výchova k ľudským právam“.*

Iniciatíva pre uvedomenie si rizík očkovania v nasledovnom znení:

- pripomienka v znení: *„V bode Priorita V., Rámec úlohy č. V.2 žiadame bodku na konci odseku zmeniť na čiarku a za ňu doplniť slová: „čím nie je obmedzené právo rodičov na použitie primeraných výchovných prostriedkov.“*

Spoločenstvo Ladislava Hanusa:

- pripomienka vedená pod číslom 40 v nasledovnom znení: *„Strana 12, odsek 4 – žiadame preformulovať a doplniť vetu: „Druhou zodpovednosťou štátu, ktorý disponuje jedinečnými kompetenciami a prostriedkami, je formovať predpoklady individuálnej zodpovednosti za ľudské práva.“ nasledovne: „Druhou zodpovednosťou štátu, ktorý disponuje jedinečnými kompetenciami a prostriedkami, je napomáhať tvorbe predpokladov individuálnej zodpovednosti za ľudské práva. Najmä legislatívnou podporou zdravého rodinného prostredia, ktoré je prvým miestom výchovy k zodpovednosti, ale tiež vytváranie školského prostredia,*

ktoré nebude v protiklade s právom a zodpovednosťou rodičov na výchovu svojich detí.“
Primerane upraviť všetky z nej vyplývajúce dôsledky v texte.“

- pripomienka vedená pod číslom 41, „Strana 13, odsek 1: žiadame preformulovať vetu: „Pretrvávajúce problémy najmä v kľúčových prierezových ľudskoprávnych agendách, nárast antidemokratických a radikálnych postojov a správania časti populácie sprevádzaných rizikom extrémistických politických riešení za súčasne zvyšujúcej sa apatickosti k spravovaniu vecí európskych a verejných potvrdzujú, že jestvuje priama úmera medzi kultivovaním vedomia, poznatkovou a postojovou prípravou a praktickým konaním.“ nasledovne: „Pretrvávajúce problémy najmä v kľúčových prierezových ľudskoprávnych agendách, nárast antidemokratických a radikálnych postojov a správania časti populácie sprevádzaných rizikom extrémistických politických riešení za súčasne zvyšujúcej sa apatickosti k spravovaniu vecí verejných potvrdzujú, že jestvuje priama úmera medzi problémami, ktorým aktuálne čelia rodiny (rozvody, voľné spoluzitie, chýbajúci rodičia) a praktickým konaním jednotlivcov“
- pripomienka vedená pod číslom 70 v nasledovnom znení „Strana 24, Rámec úlohy č. V.2: Žiadame preformulovať tak, aby sa nič v tomto dokumente nechápalo ako vylúčenie možnosti rodičov používať bežne zaužívané metódy výchovy svojich detí s ohľadom na princíp potreby zachovania telesného a duševného zdravia detí. Taktiež žiadame zohľadniť právo spoločnosti na štátom upravenú sebaobranu a možnosť vedenia spravodlivej vojny.“

*E *K

Zástupkyňa predkladateľa materiálu uviedla, že toho času nie je určený gestor Celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie ľ ľudským právam a demokratickému občianstvu. Po určení gestorstva komisie bude MZVaEZ SR o pripomienkach HFI tohto gestora informovať. Na základe uvedeného k pripomienkam HFI vedeným pod č. 8 a 14 nebol rozpor odstránený. K pripomienke HFI č. 6 uviedla, že vzhľadom na schválenú metodológiu spracovania materiálu sa nepredpokladá v tejto fáze rozširovanie dokumentu o nové časti, ku ktorým nebola v rámci prípravného procesu vedená odborná diskusia.

Po vecnej diskusii predkladateľov pripomienok a zástupcov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „MS SR“) v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVaR SR“) bolo dohodnuté doplnenie textu v úvodnej časti stratégie na str. 3 v nasledovnom znení: „Ďalšou z diskutovaných tém bola nulová tolerancia násilia na deťoch. Pre účely tohto dokumentu a aplikačnej praxe sa za násilie nepovažuje primeraný výchovný prostriedok, ktorý použije pri výchove dieťaťa rodič, ak ním nie je ohrozené zdravie, dôstojnosť, duševný, telesný a citový vývin dieťaťa.“

Rozpor k pripomienke Iniciatívy pre uvedomenie si rizík očkovania bol odstránený. V súvislosti s vyššie uvedeným návrhom MS SR a MPSVaR SR považuje HFI rozpor k pripomienke č. 17 za odstránený.

Prizvaní zástupcovia 13 členov a členiek Rady sa nestotožňujú so znením (primerané výchovné prostriedky) z dôvodu jeho možného rozporu s medzinárodnými ľudskoprávnymi dohovormi napríklad Dohovorom o právach dieťaťa.

MS SR nezastáva názor, že by vyššie citovaný text, ako aj formulácia ustanovenia § 30 ods. 3 zákona o rodine, spochybňovala medzinárodnoprávny záväzok SR vyplývajúci z Dohovoru o právach dieťaťa.

K pripomienke č. 70 bolo dohodnuté doplnenie textu stratégie v kapitole č. 1, s ktorým sa SLH stotožnil. Týmto bol čiastočne odstránený rozpor, nakoľko druhá časť pripomienky číslo 70 nebola prerokovaná.

Súčasťou záznamu je aj prezenčná listina účastníkov rokovania z 12. septembra 2014.

V Bratislave dňa 12. septembra 2014

Za MZVaEZ SR:

Barbara Illková

Podpis:

.....

Za HFI:

Patrik Daniška

Podpis:

.....

Za SLH

Michal Makovník

Podpis:

.....

Za Iniciatívu pre uvedenie si rizík očkovania

Vanda Rybanská

Podpis:

.....

Za MS SR

Marián Filčík

Podpis:

.....

Róbert Dobrovodský

.....

Za MPSVaR SR

Nadežda Šebová

Podpis:

.....

Ivana Mrázková

.....

Za členov a členky Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť:

Martin Macko

Podpis:

.....

Dagmar Horná

.....

KálmánPetőcz

.....

* vyjadrenie k
zápisnici priložem
na ďalšej strane

Spoločenstvo Ladislava Hanusa porážuje pripomienky č. 40
a č. 41 za neprerokované.

Michal Makovník

Záver z rokovania k aktuálnej verzii návrhu Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR, ktoré sa na základe uznesenia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť č. 115 zo dňa 26. júna 2014 konalo dňa 12. septembra 2014.

Rokovanie sa vzťahovalo k spoločným pripomienkam predloženým Konferenciou biskupov Slovenska a Fórom kresťanských inštitúcií zaslaným v dňoch 8. a 10. septembra 2014 predkladateľovi materiálu v nasledovnom znení:

Pripomienka 1: Žiadame, aby bol vlastný materiál Celoštátnej stratégie ľudských práv v SR prijatý bez jej príloh.

V súvislosti s touto pripomienkou zároveň žiadame vypustiť zmienky (odvolávky) na prílohy vo vlastnom materiáli Stratégie.

Zástupkyňa predkladateľa materiálu uviedla, že prílohy majú informatívnu povahu a slúžili ako základ pre vypracovanie stratégie. Priority a úlohy uvedené v stratégii boli definované na základe odporúčaní identifikovaných v prílohách. Z tohto dôvodu nie je možné vypustiť v materiáli odvolávky na prílohy.

K tejto pripomienke na základe vyššie uvedeného nebol rozpor odstránený.

Pripomienka 2: Rodovú rovnosť ako horizontálnu prioritu žiadame v celom rozsahu zo Stratégie vypustiť a v úlohe V.1 odstrániť poslednú vetu:

„Nevyhnutné je podporovať prehlbovanie uplatňovania hľadísk rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí na všetkých úrovniach osobného, rodinného, pracovného a spoločenského života.“

Rozpor k pripomienke č. 2 bol čiastočne odstránený v rámci záveru č. 43. V diskusii odznel názor, že termín „rodová rovnosť“ síce môže vyjadrovať rovnosť medzi mužmi a ženami, to však neznamená, že termín „rod“ zahŕňa iba dva rody - mužský a ženský. Zástupca FKI takéto prístupy považuje za „žonglovanie“ s pojmami „rodová rovnosť“ a „rod“, čo do budúcnosti nedáva predpoklady pre pozitívny a otvorený dialóg.

Pripomienka 3: Žiadame začleniť slobodu myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery do Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR.

Str. 13: na konci časti 3. Medzinárodnoprávne záväzky SR a ich implementácia doplniť text: „Dôležitou súčasťou medzinárodných záväzkov SR sú aj bilaterálne zmluvy a dohody. Jednou z týchto zmlúv je aj Základná zmluva medzi SR a Svätou stolicou, ktorá obsahuje záväzok SR uznávať každému právo uplatňovať výhradu vo svedomí podľa vieroučných a mravoučných zásad Katolíckej cirkvi. Pre Slovenskú republiku z tejto zmluvy vyplýva zatiaľ nesplnený záväzok uzavrieť osobitnú medzinárodnú zmluvu, ktorá stanoví rozsah a podmienky uplatnenia práva na výhrady svedomia. Obdobná zmluva vnútroštátneho charakteru existuje aj medzi Slovenskou republikou a inými registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami. V záujme splnenia si svojich záväzkov SR obnoví rokovania a vyvinie úsilie na dojednanie a uzavretie príslušných zmlúv o výhradách svedomia.“

Zástupca FKI uviedol, že zásadný rozpor, ako je chápaný pojem „rodová rovnosť“ (v zmysle gender teórie) napr. Radou vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť na jednej strane a napr. Konferenciou biskupov Slovenska na strane druhej, v reálnom živote (napr. v médiách) prináša vyjadrenia, ktoré upierajú právo na vyjadrenie svojho názoru a sú prejavom nepriameho prenasledovania cirkvi a upierania slobody svedomia.

* odoslať vloženú do zápisnice na základe požiadavky FKI

Zástupkyňa KBS zdôvodnila, prečo by sa mala Stratégia venovať výhrade vo svedomí okrem záväzkov vyplývajúcich zo Zmluvy medzi SR a Svätou stolicou, ako aj medzi SR a inými registrovanými cirkvami, vyjadrila obavy vyplývajúce z prílohy Stratégie č. 4, kde sa uvádza: „... zabezpečiť, aby výhrada vo svedomí ako individuálne právo uplatňované fyzickými osobami nenegovala práva žien na služby sexuálneho a reprodukčného zdravia.“ (odznelo na rokovaní dňa 5.9.2014)

Zástupkyňa predkladateľa materiálu uviedla, že základná zmluva medzi SR a Svätou stolicou je politickou zmluvou a nie medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách a z tohto dôvodu nie je dôvod ju explicitne uvádzať medzi medzinárodno-právnymi záväzkami SR v ľudskoprávnej oblasti.

K tejto pripomienke na základe vyššie uvedeného nebol rozpor odstránený.

Str. 14: v časti 4. Inštitucionálne zabezpečenie, implementačné a kontrolné mechanizmy vrátane nezávislých a mimovládnych organizácií v Slovenskej republike, na koniec 3. odseku (za slovom „zdokonaľovania“) doplniť text :

„Dôležitým kontrolným a implementačným mechanizmom ľudských práv je rešpektovanie slobody prejavu a slobody myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery. Len otvorená, konštruktívna a slobodná diskusia o ľudských právach, ich podstate, implementácii a chápaní v konkrétnych situáciách a spoločenských otázkach, je zárukou hľadania správnych a demokratických riešení, ktoré budú zohľadňovať tak medzinárodné a vnútroštátne normy, ako aj národné, kultúrne a náboženské osobitosti SR.“

Zástupkyňa KBS uviedla príklady, ktoré považuje za jemné prenasledovanie kresťanov (ironizácia cirkevných predstaviteľov v médiách, diskriminácia cirkevných škôl už či v neochote komunálnych politikov zveriť priestory do prenájmu alebo v asymetrickom financovaní škôl a školských zariadení v porovnaní s verejnými školami) a preto znova požiadala, aby bolo rešpektovanie slobody prejavu, myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery zapracované do textu Stratégie.

Zástupca MK SR uviedol, že z hľadiska ich vecnej príslušnosti zastáva názor, že v Slovenskej republike nedochádza k žiadnym prípadom porušenia náboženskej slobody. Zároveň za rezort kultúry deklaroval, že náboženská sloboda je v plnej miere garantovaná a táto oblasť je dostatočne legislatívne zabezpečená na vnútroštátnej úrovni. Zástupkyňa predkladateľa materiálu uviedla, že cieľom stratégie je pomenovať hlavné priority, ktoré vyvstali z jednotlivých odborných podujatí v oblasti ľudských práv, ktorým bude do roku 2020 venovaná zvýšená pozornosť.

Na základe vyššie uvedeného nebol k tejto pripomienke rozpor odstránený.

Str. 27: na konci nadpisu úlohy VI.1. doplniť časť vety: „Prijímanie systematických a komplexných opatrení zameraných na prevenciu a elimináciu všetkých foriem intolerancie pri súčasnom zachovaní slobody myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery.“

Str. 27: Rámec úlohy č.VI.1., žiadame doplniť prvú vetu (vid' text nižšie) a vypustiť posledné 3 vety:

„SR ako štát, ktorého obyvateľstvo vykazuje vysokú mieru rozmanitosti národnostného a etnického zloženia, sa plne hlási k princípom univerzálnosti základných ľudských práv, nediskriminácie a rovnosti pre všetkých ľudí bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k

národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie v zmysle Všeobecnej deklarácie ľudských práv, Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Ústavy SR.“

*doplniť
Srou

Zástupkyňa predkladateľa materiálu^{* uviedla} že vymenovanie len niektorých medzinárodnoprávných a vnútroštátnych záväzkov je v tomto kontexte limitujúce a nesystémové. Všetky medzinárodno-právne záväzky sú pre SR rovnako záväzné. Zároveň uviedla, že formulácia úlohy VI.1 v jej aktuálnom znení je vyhovujúca. Zástupkyňa KBS vysvetlila, že práve tieto dokumenty uvádzajú z tohto dôvodu, že v čase tvorby zmienovaných dokumentov slovo „rod“ znamenalo buď rodinný pôvod (Všeobecná deklarácia ľudských práv, 1948) alebo mužský a ženský rod identický s biologickým pohlavím, nie rôzne rodové identity, o ktorých sa hovorí dnes.

Na základe vyššie uvedeného nebol k tejto pripomienke rozpor odstránený.

Pripomienka 5: Žiadame začleniť právo na ochranu života od počatia po prirodzenú smrť do Celoštátnej stratégie ľudských práv v SR.

Str. 22: v časti 4. *Inštitucionálne zabezpečenie, implementačné a kontrolné mechanizmy vrátane nezávislých a mimovládnych organizácií v Slovenskej republike, za odsek hovoriaci o Národnej stratégii na ochranu detí pre násilím (4. odsek) doplniť text o práve na život od počatia po prirodzenú smrť:*

„Nevyhnutným predpokladom užívania akéhokoľvek ľudského práva je život človeka. Primárnu pozornosť teda treba venovať ochrane života - od počatia po prirodzenú smrť. Všetky významné medzinárodno-právne dokumenty - vrátane Všeobecnej deklarácie ľudských práv, Európskeho dohovoru o ľudských právach, Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, Dohovoru o právach dieťaťa či Charty základných práv Európskej únie - zakotvujú právo na život. To znamená, že z práva na život nesmie byť vylúčená žiadna ľudská bytosť, na základe žiadneho diskriminačného kritéria. V zmysle Dohovoru o právach dieťaťa a Deklarácie práv dieťaťa „dieťa pre svoju telesnú a duševnú nezrelosť potrebuje osobitné záruky, starostlivosť a zodpovedajúcu právnu ochranu pred narodením aj po ňom“. Je preto potrebné odstrániť všetky formy diskriminácie v právnej ochrane nenarodených detí a prijímať také predpisy a opatrenia, ktoré povedú k reálnemu odstráneniu tejto diskriminácie. Právo na život je potrebné rovnako intenzívne chrániť aj u všetkých ostatných ľudí, vrátane starých, chorých, trpiacich a inak zraniteľných ľudí.

„Potrebné je tiež vytvárať mechanizmy pomoci tehotným ženám, obzvlášť tým, ktoré sa ocitnú v ťažkej ekonomickej či sociálnej situácii. K základným výzvam preto patrí vytvorenie programov zameraných na konkrétnu pomoc tehotným ženám v ťažkej životnej situácii a lepšiu informovanosť o tejto pomoci, aby tieto ženy mali zabezpečený prístup k adekvátnej pomoci v tehotenstve i po ňom, ktorá prispeje aj k lepšej ochrane ich nenarodených detí.“

Zástupca FKI uviedol, že akýkoľvek krok správnym smerom je vítaný a potrebný, či už ide o efektívnejšie informovanie o rizikách súvisiacich s umelým potratom žien, ktoré o takomto kroku uvažujú, alebo o efektívnejšie informovanie o rôznych možnostiach pomoci žene po pôrode.

Zástupkyňa KBS uviedla príklady a dôvody, prečo je život hodný ochrany už pred narodením a žiadala zástupcov ministerstiev o zapracovanie podporných programov pre tehotné ženy formou informačnej kampane, zabezpečením letákov, apod. Taktiež zdôraznila, že Cirkev

*

neodsudzuje ženy, ktoré sa rozhodli pre potrat, ale práve naopak, ponúka spolu s kresťanskými mimovládnyimi organizáciami týmto ženám pomoc. Po vecnej diskusii so zástupcami MPSVaR SR a MZ SR a vyjasnení si pozícií bola deklarovaná zhoda na potrebe zavedenia podporných programov pre tehotné ženy v núdzi. Zástupca MZ SR uviedol, že úloha uvedená v pripomienke č. 5 smerujúca k sociálno-ekonomickým aspektom nespadá do kompetencií rezortu zdravotníctva. Z tohto dôvodu nemôže za rezort zdravotníctva prijať stanovisko k uvedenej pripomienke. Zástupkyňa MPSVaR SR uviedla, že tieto otázky je možné primerane riešiť v iných dokumentoch ako napr. v Stratégii rodovej rovnosti. Rozpor k pripomienke č. 5 nebol odstránený.

Str. 26: Priorita V. - Systémové opatrenia, Rámec úlohy č. V.1. navrhujeme v prvej vete za dvojbodkou slová „detí a mládeže“ nahradiť slovami „detí, vrátane detí pred narodením, mládeže“.

Vzhľadom na pozíciu gestorského rezortu k tejto otázke, rozpor nebol odstránený.

Súčasťou záznamu je aj prezenčná listina účastníkov rokovania z 12. septembra 2014.

V Bratislave dňa 12. septembra 2014

Za MZVaEZ SR

Barbara Illková

Podpis:

.....

Za MPSVaR SR

Oľga Pietruchová

Podpis:

.....

Za MZ SR SR

Mario Mikloši

Podpis:

.....

Za MK SR

Ján Juran

Podpis:

.....

Za FKI

Pavol Kossey

Podpis:

.....

Za KBS

Renáta Ocilková

Podpis:

.....

Záver z rokovania k aktuálnej verzii návrhu Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR, ktoré sa na základe uznesenia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť č. 115 zo dňa 26. júna 2014 konalo dňa 3. októbra 2014.

Rokovanie sa vzťahovalo k zásadnej pripomienke členov a členiek rady, označenej pod č. 20, týkajúcej sa úpravy znenia úlohy B.4. uznesenia.

Na rokovaní sa dohodlo, že minister kultúry SR nebude uvedený ako jeden z gestorov úlohy B.4, s čím súhlasili zástupcovia členov Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“), ktorí pôvodne navrhli začleniť ministra kultúry medzi gestorov predmetnej úlohy. K dojednanému súhlasu sa pripája zástupkyňa predkladateľa materiálu.

Počas celého procesu prípravy stratégie bola jednou z najintenzívnejšie diskutovaných tém otázka práva na slobodu náboženského vyznania a viery, vrátane opakovaných návrhov na vypracovanie novej samostatnej prílohy k stratégii, resp. akčného plánu venovanej tejto problematike.

Účastníci rokovania odporúčajú, aby sa tejto téme venovala pozornosť v rámci pôsobenia novo navrhovaného výboru rady - Výboru pre občianske a politické práva.

Súčasťou záznamu je aj prezenčná listina účastníkov rokovania z 3. októbra 2014.

V Bratislave dňa 3. októbra 2014

Za MK SR:

Pavol Šimunič

Podpis:

.....

Za členov a členky Rady vlády SR pre ľudské práva,
národnostné menšiny a rodovú rovnosť:

Martin Macko

Kálmán Petőcz

Podpis:

.....

.....

Za MZVaEZ SR:

Barbara Illková

Podpis:

.....

Záver z rokovania k aktuálnej verzii návrhu Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR, ktoré sa na základe uznesenia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť č. 115 zo dňa 26. júna 2014 konalo dňa 10. októbra 2014.

Rokovanie sa vzťahovalo k zásadným pripomienkam Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „MŠVVaŠ SR“) k návrhu gestorstva úlohy B.3 a B.4 návrhu uznesenia, ktoré boli vznesené v rámci medzirezortného pripomienkového konania (ďalej len „MPK“) a následne potvrdené listom ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 2014-9265/40216:13-PK z 28. augusta 2014.

Zástupkyňa MŠVVaŠ SR potvrdila, že ministerstvo berie späť vyššie uvedené zásadné pripomienky v plnom rozsahu. Zároveň potvrdila gestorstvo MŠVVaŠ SR vo vzťahu k ustanoveniu a zabezpečeniu činnosti Celoštátnej komisie pre výchovu a vzdelávanie k ľudským právam a demokratickému občianstvu.

Uvedeným bol predmetný rozpor odstránený.

Súčasťou záznamu je aj prezenčná listina účastníkov rokovania z 10. októbra 2014.

V Bratislave dňa 10. októbra 2014

Za MŠVVaŠ SR:

Zuzana Štrbiková

Podpis:

.....

Za MZVaEZ SR:

Barbara Illková

Podpis:

.....